

तान्व्य patron. von Tanu gaṇa गर्गादि zu P. 4,1,105. Dazu f. तान्व्यायनी gaṇa लोहित्वादि zu P. 4,1,18.

तानूनपात adj. f. ई den Tanūnapāt betreffend, an T. sich richtend LĀṬJ. 6,4,13. 14. ANUPADA 4,6. NIDĀNA 4,8.

तानूनम् 1) n. eine Schwurhandlung, bei welcher unter Anrufung des Tanūnapāt (= Tanūnaptar) das Āgja vom Opfernenden und von den Priestern berührt wird: यद्द्रुणस्य राज्ञो गृहे तनूः संन्यद्यत ततानूनमभवत् ततानूनमस्य तानूनमवम् AIT. BR. 1,24. ÇAT. BR. 3,4,2,8. 3,1. 12. 13. TS. 3,1,2,2. सतानूनमिन् heisst der Genosse bei dem Tanūnaptra - Gelöbniß: न सतानूनमिषो द्रोग्धव्यम् AIT. BR. 1,24. ÇAT. BR. 3,4,2,9. KĀṬJ. ÇR. 8,1,26. — 2) adj. bei dieser Handlung gebraucht: श्राव्य ĀPASTAMBA bei SĀJ. zu AIT. BR. 1,24. KĀṬJ. ÇR. 8,1,24. 23. ÇĀÑKH. ÇR. 5,8,2. LĀṬJ. 5,6,6.

तानूर m. Strudel TRIK. 1,2,11. — Vgl. तालूर.

तात् 1) adj. s. u. तम्. — 2) subst. mystische Bez. des Buchstabens द Ind. St. 2,316.

तात्त्व (von तत्तु) n. Gewebe, ein gewebter Stoff M. 9,329. 10,87. SUÇR. 2,74,11. 197,14. 331,8. P. 7,3,45. VĀRTT. 8. नव° GRHJASAMGR. 2,59. कार्यास° M. 12,64. अतात्त्व (वसन) LĀṬJ. 2,8,24. शणतात्त्वो (मेखला) M. 2,42.

तान्व्य patron. von तनु gaṇa गर्गादि zu P. 4,1,105. Dazu f. तान्व्यायनी gaṇa लोहित्वादि zu P. 4,1,18.

तानुवाय्यं (von तनुवाय) m. der Sohn eines Webers P. 4,1,152, Sch.

तात्र (von तत्रो) n. Saitenspiel: तान्नगानीयसदृशौ कुमौरो R. GORR. 1,3,70; vgl. तत्रगीति: 45.

तात्त्विक (von तत्र) 1) adj. subst. mit einer Disciplin vollkommen vertraut; ein Fachgelehrter AK. 2,8,1,15. H. 483. BUĀSHĪP. 148. — 2) adj. in einem Tantra gelehrt, vorgetragen: श्रुतिश्च द्विविधा वैदिकी तात्त्विकी च HĀRITA bei KULL. zu M. 2,1. वैदिकतात्त्विकेण योगेन BRĪG. P. 8,6,9. युक्तयस्तात्त्विकाश्च याः SUÇR. 1,11,19. °की संज्ञा eine technische Benennung TATTVAŚ. 39,1. — 3) m. ein Anhänger der mystischen Tantra ÇKDR. WILS. BUAN. Intr. 337.

तान्दन (?) m. Wind WILS.

1. तान्व्य (von तन्) adj. zur eigenen Person gehörig, leiblich NIR. 3,6. न ज्ञामये तान्वो रिक्थमौक् ein leiblicher Sohn RV. 3,31,2.

2. तान्व्य 1) wohl patron. von तन्व (s. d.). N. pr.: स्यो दिदिष्ट तान्व्यः स्यो दि° पार्थ्यः स्यो दि° मायवः RV. 10,93,15. Nach RV. ANUKR. Liedverfasser von RV. 10,93. — 2) n. Bez. eines nach Tanva benannten Sāman Ind. St. 3,217.

3. तान्व्य (wohl durch metrische Dehnung für तन्व [von तन्]) adj. einen Aufzug bildend, geflochten, gewebt: निरिणानो वि धावति ङ्कृर्क्ष्याणि तान्वो RV. 9,14,4. गूणाति रिप्रमविरस्य तान्वो 78,1. In beiden Fällen zu sprechen: तानुवा.

तान्वङ्क patron. von तन्वङ्क RĀGĀ-TAR. 7,898.

तापं (von 1. तप) 1) m. (भावगर्हायाम्) gaṇa उक्त्वादि zu P. 6,1,160. a) Hitze H. an. 2,296. MED. p. 7. कर्मबालुकातापान् M. 12,76. BHART. 2,67. शर्मामूख° ÇĀK. 86. BRĪG. P. 3,14,48. अत्यर्थ° MĀLAV. 33. उपशात्त° SUÇR. 2,74,10. °स्वेद Schweiss durch (trockene) Hitze, eine der 4

Arten von Schweisserzeugung 181,8. 10. 182,18. Am Ende eines adj. comp. f. श्रा KUMĀRAS. 7,84. — b) Schmerz, Weh, Qual (sowohl des Körpers als auch der Seele) AK. 3,4,1,10. H. an. MED. श्रा पृष्ठतापादादित्यमुपातिष्ठत MBH. 1,4405. 13,2021. श्रु° SUÇR. 2,181,11. नृताप RĀGĀ-TAR. 2,22. मदन° DHŪRTAS. 92,9. समस्तापः मनसिज्ञानिदायप्रसृतयोः ÇĀK. 57. 60. मकान्मे हृदये तापः R. 3,2,2. DRAUP. 5,20. JOGAS. 2,15. BHART. 1,15. BRĪG. P. 3,25,23. 8,5,13. उरु° 3,4,27. °त्रय 5,39. 22,32. तत्रियतापद् VARĀH. BRH. S. 5,69. तान् — तापः स्पृशति 74. मनस्ताप MBH. 1,504. R. 2,22,10. HIT. I,122. चित्त° SĀH. D. 70,2. — 2 f. ई N. pr. eines im Vindhja entspringenden Flusses, die Tapti, H. 1084. H. an. MED. LĪA. I,88. HARIV. LANGL. I,509. VP. 176. BRĪG. P. 5,19,18. Nach TRIK. 1,2,31 die Jamunā. — Vgl. पश्चात्ताप.

तापक (wie eben) 1) adj. erhitzend, brennend ÇKDR. WILS. — 2) m. Fieber ÇABDAR. im ÇKDR.

तापती s. u. तपती.

तापत्य 1) adj. die Tapati betreffend, von ihr handelnd: श्राव्यान् MBH. 1,387. — 2) metron. von Tapati, Bein. Kuru's MBH. 1,6505. Arguna's 6509. 6514. 6516. fgg. 6632. fg.

तापन (vom caus. von 1. तप) 1) adj. f. ई brennend, peinigend, quälend, bedrängend: अतप्यत स्माखिललोकतापनं तपः (BURN.: une pénitence qui devait produire tous les mondes) BRĪG. P. 2,9,8. अमित्र° MBH. 1,1178. 1809. 3,11832. 4,284. पर° 6,4606. शत्रु° R. 2,78,16. नरेन्द्र° 3,38,27. सुर° 6,11,20. शत्रुतापनी HARIV. 9427. Vgl. इन्द्र°, चन्द्र°. — 2) m. a) die Sonne H. 95. MBH. 5,1739. — b) die heisse Jahreszeit NIGH. PR. — c) der Sonnenstein (s. सूर्यकांत) RĀGĀN. im ÇKDR. NIGH. PR. — d) Bez. eines der Pfeile des Liebesgottes ÇĀṬIDH. im ÇKDR. — 3) n. a) das Brennen SUÇR. 1,151,13. — b) das Peinigen, Kasteien: देहतापनैः MBH. 13,1098. — c) eine best. Hölle JĀG. 3,224. — d) Gold NIGH. PA. — Vgl. तपन.

तापनीय 1) adj. (von तपनीय) f. श्रा golden MBH. 1,8188. 7,8459. HARIV. 4731. 12954. R. 3,67,7. 4,44,88. 6,21,5. — 2) m. pl. N. pr. einer VS.-Schule Ind. St. 3,264. COLBR. Misc. Ess. I,17. तापनीयोपनिषद् 11. Vgl. गोपालतापनीयोपनिषद्, उत्तर°, नृसिंह°, पूर्व°. Der N. der Schule und der Upanishad geht auf तपन zurück; vgl. रामतपन, त्रिपुरा°, गोपाल° Ind. St. 3,325,1. 6. 9.

तापयिषुं (vom caus. von 1. तप) adj. brennend, quälend: अतासः RV. 10,34,7.

तापश्चित्तं (von तपश्चित्) 1) n. N. einer best. langdauernden Feier (सत्तः) चवारि तापश्चित्तानि, नुष्टकं त्रैवर्षिकं द्वादशवर्षिकं षट्त्रिंशद्वर्षिकं मकृतापश्चित्तम् ĀÇV. ÇR. 12,5. KĀṬJ. ÇR. 24,5,6. 8. 7,28. ÇĀÑKH. ÇR. 13,26,4. LĀṬJ. 4,4,22. 10,10,6. — 2) adj. Beiw. des zur Feier des Tāpaçkita aufgesetzten Agni ÇAT. BR. 10,2,5,3. KĀṬJ. ÇR. 17,11,12.

तापसं (von तपस्) 1) adj. (f. ई) und subst. der Askese übt, Asket, Büsser, Anachoret P. 5,2,103. gaṇa कृत्वादि zu P. 4,4,62. AK. 2,7,41. H. 809. ÇAT. BR. 14,7,1,22. तापसेधेव विप्रेषु M. 6,27. तापसा यतयो विप्राः 12,48. 6,51. N. 12,45. 74. R. 1,9,45. DAÇ. 1,33. SUÇR. 1,136,3. °कुल VARĀH. BRH. S. 19,2. तापसाश्रम 37,2. तापसाश्रय N. 12,44. तापसकन्यका ÇĀK. 30,14. तापसी MBH. 1,3006. ÇĀK. 49,9. 101,21. v. l. VIKR. 79,12.